

Leeswijzer

Beschrijvingen per hoofdstuk in De achterkant van verhalen

Deel 1. Probleemstelling en duiding

Hoofdstuk 1. Een verhaal bevat meer verhalen

In dit hoofdstuk wordt beschreven dat voor steeds meer mensen godsdienst een verschijnsel is geworden dat ver van hen komt te staan. Godsdienst is voor velen een onbekend terrein geworden. Daarom wordt beknopt de 'de kernervaringen' van verschillende levensovertuigingen beschreven die een grote invloed hebben gehad, en nog steeds hebben op het verloop van de geschiedenis. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een korte beschrijving van het humanisme.

Hoofdstuk 2. De doos van Pandora

Er is geen godsdienst denkbaar zonder mythes. Wat zijn mythen? Zijn deze nodig? Pandora is zo nieuwsgierig naar deze vraag dat ze het deksel oplicht, dan is er geen weg meer terug. De doos gaat open. Dan komt bijvoorbeeld de vraag naar boven waarom al die godsdiensten bekend zijn met mythen, die op het eerste oog overeenkomsten hebben toch onderling fundamenteel blijken te verschillen. Een volgende vraag zou kunnen zijn hoe men binnen de godsdiensten de mythen op uiteenlopende manieren kan uitleggen en interpreteren. Dat gegeven wordt weergegeven in een schema.

Hoofdstuk 3. Verhalen op schrift

Vrijwel elke godsdienst verbond hun 'kernervaringen' met regels die werden vastgelegd in boeken zoals de Tenach, de Bijbel, de Koran en de Hadith. Door de interpretatieverschillen van deze teksten heeft dat door de geschiedenis heen steeds tot spanningen geleid tussen de 'boeken' en het dagelijks leven van de gelovigen en niet gelovigen. Mogen deze boeken uit de grondtekst vertaald worden naar een andere taal? En hoe? Wat is de relatie van de inhoud van de Bijbel en de Koran met de 'wetenschappen'? En hoe staat een en ander binnen de tijdsgeest?

Hoofdstuk 4. Mythen en verbeelding

Bij het lezen van de teksten uit de Bijbel en de Koran heeft men de neiging alles letterlijk te lezen zoals er staat, dat lijkt gemakkelijker omdat het 'duidelijk' is. Wanneer men zijn verbeeldingskracht gebruikt bij het lezen van deze teksten leidt dit tot meerdere perspectieven. Begrippen als mythen, legenden, sagen en archetypen worden verder uitgelegd. Een kennismaking met geboorteverhalen die bekend zijn bij het jodendom, christendom en hindoeïsme.

Deel 2 informatie en inzicht in de boeken

Hoofdstuk 5. Met Abraham is het begonnen

Met Abraham is het joodse verhaal begonnen. De drie bundels van de Tenach: Tora, Nebiim en Chetoebim worden besproken. De Tien Geboden in de Bijbel en de Koran worden vergeleken. Wat is een Midrasj? Een beschrijving van de eerste reacties van de niet-joden op de joden. Een beschrijving van een aantal stromingen binnen het jodendom.

Hoofdstuk 6. Paulus de gangmaker

Paulus die ligt aan de basis van het ontstaan van de christelijke beweging. Hoe is het Nieuwe Testament met zijn opbouw en inhoud tot stand gekomen? Waarom zijn er in het Nieuwe Testament twee verschillende geboorteverhalen van Jezus opgenomen? Maria en Maria Magdalena krijgen de nodige aandacht, vanwege hun rol binnen de christelijke traditie. De Didachè mag dan wel niet in de Bijbel opgenomen zijn, maar zij is de moeite waard om daarmee kennis te maken. Een beschrijving van degenen die vraagtekens plaatsen bij de opkomst van het christendom. Een beschrijving van een aantal stromingen binnen het christendom.

Hoofdstuk 7. De openbaring van Mohammed

Het ontstaan, de inhoud van de Koran en de regels van de omgang daarmee wordt uiteengezet. Hoe kan/mag de men de teksten uit de Koran interpreteren? Uitleg van vijf en de zesde zuil. Wat is 'goed en kwaad'? Naast de Koran wordt het tweede boek, de Hadith beschreven. Wie was Jezus/Isa? Een beschrijving van enkele eerste kritische geluiden bij de opkomst van de islam. Een beschrijving van een aantal stromingen binnen de islam.

Hoofdstuk 8. Diversiteit

Naast de overeenkomsten worden ook de verschillen tussen enkele teksten van de Bijbel en de Koran uitgelicht. Korte beschrijvingen over de verschillen in de mythen van de schepping en de zondvloed. Hoe beschrijft de Bijbel en de Koran de rol van Abraham, de profeten. De verschillen in godsbeelden tussen de Tenach, Nieuwe Testament en de Koran. Verder komen er enkele actuele onderwerpen aan bod: regels, vasten, bekeringen, afvalligheid, besnijdenis, vrouwen, homoseksualiteit, geweld.

Deel 3 De praktijk toen en nu.

Hoofdstuk 9. Vertalingen

Dit hoofdstuk begint met de constatering dat er een behoefte is aan vertalingen. Door deze behoefte zijn er al vanaf 750 n. Chr. verschillende en uiteenlopende vertalingen van de Tenach, Bijbel en de Koran in omloop. De invloed van de wetenschappen en de Reformatie op de vertalingen. Beschrijvingen van een aantal vertalingen.

Hoofdstuk 10. In Woord en Beeld

In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven over de werking en de rol van de kunst binnen de godsdiensten wat niet altijd even vanzelfsprekend was en is. Dat blijkt al uit het verbod van het maken van beelden en heiligen. Verschillen tussen een icoon en een schilderij.

Hoofdstuk 11. Hoor de engelen zingen

Zijn het de christenen die alleen zingen in hun kerken? Hoort en kan zingen en muziek bij elke godsdienst? Een korte beschrijving van de geschiedenis van het lied: joodse, gregoriaanse, byzantijnse, protestante en hedendaagse muziek. Een orgel in een kerk was niet altijd vanzelfsprekend.

Hoofdstuk 12. Vertalingen voor kinderen

Een beschrijving van de geschiedenis en de inhoud van kinderliteratuur met de daarbij de altijd lopende discussie over wat een ideale 'kinderboek', 'kinderbijbel' of 'Koran voor kinderen' is. Een bespreking over de overeenkomsten en de verschillen tussen joodse, protestante, katholieke en evangelische kinderbijbels met hun illustraties. Een bespreking van een aantal Korans voor de kinderen. Een korte analyse over het gebruik van de moderne media en stripverhalen.

Hoofdstuk 13. Anders kijken naar de Bijbel en de Koran

Wat is de kern van jouw succesvolle zoektocht naar de achterkant van het verhaal. Wil je verder ontwikkelen? In dit hoofdstuk vindt men achtergrondinformatie over communicatie, tips hoe je verhalen kan vertellen en lezen. Een checklist die je helpt om vertalingen te analyseren.

Hoofdstuk 14. Permanente educatie

De overvloed van informatie maakt het vinden van juiste literatuur en websites niet altijd even gemakkelijk en dat vraagt ook veel tijd. Daarom een aantal tips evenwijdig aan de hoofdstukken van deze uitgave.

